

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9283 af 21/06/2010 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2010-6-0967

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2010-6-0967

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2010-6-0967

Resumé

Klager – et selskab – klagede over artiklen ”Bøde til helseolie” i Forbrugerrådets medlemsblad Tænk.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte, jf. punkt A.1.

Efter det oplyste lægges det til grund, at [K] ikke fik en bøde for uspecifikke anprisninger i relation til [produkt A] kapsler. Bødeforlægget angik produkterne [produkt C] tyggegummi, [produkt D] og [produkt E] kapsler samt urteteerne ”[produkt K] the” og ”[produkt L]-the”.

Der blev under kontrolbesøget givet bødeforlæg for vildledende markedsføring af produktet [produkt B].

På denne baggrund finder Pressenævnet, at Tænk – som erkendt – har bragt ukorrekt information i nr. 102 vedrørende [produkt A] kapsler, men at oplysningerne i nr. 103 er korrekte. *Pressenævnet udtaler kritik af Tænk* for ikke at kontrollere oplysningen vedrørende [produkt A] kapsler tilstrækkeligt inden offentliggørelse.

Det fremgår af medieansvarsloven § 36, stk. 1, at anmodning om genmæle over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er blevet bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Nævnet finder, at den forkerte oplysning om bødepålæg i relation til produktet [produkt A] kapslerne, er egnet til at påføre [K] A/S skade af betydning, og at klager er berettiget til at få bragt et genmæle. Det forhold, at Tænk i nr. 103 bragte en rettelse, ændrer ikke derved. Nævnet bemærker, at Tænk i rettelsen tilføjede oplysninger om andre af [K] A/S’ produkter, herunder navnlig forholdet vedrørende vildledende markedsføring, der ikke var relevant for den omtalte bøde for uspecifikke anprisninger.

I medfør af medieansvarsloven § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Tænk efter retningslinjerne i lovens § 39 at offentliggøre et genmæle.

Advokat Susie Ekstrand har på vegne af [K] A/S klaget til Pressenævnet over en artikel i Tænk nr. 102, den 26. februar 2010 og en berigtigelse i Tænk nr. 103, den 26. marts 2010, idet selskabet mener, at god presseskik er tilsidesat. Klagen omfatter endvidere mediets afslag på genmæle.

1 Sagsfremstilling

Forbrugerrådets medlemsblad Tænk bragte i nr. 102, marts 2010 artiklen ”Bøde til helseolie”, hvoraf bl.a. følgende fremgik:

”VILDSPOR Forhandlere af helseolier smører ofte for tykt på. Det viser nye afgørelser fra Fødevarestyrelsen.

Efter testen af helseolier i Tænk nr. 97 anmeldte Forbrugerrådet en stribe olier for vildledende markedsføring. Fødevarestyrelsen har behandlet syv ud af de 12 anmeldelser for udokumenterede anprisninger og ulovlig markedsføring.

Status er, at [K] har fået en bøde på 15.000 kroner for uspecifikke anprisninger af [produkt A] på firmaets hjemmeside. Bødens størrelse skyldes, at virksomheden tidligere har fået indskærpelser for det samme.

Yderligere tre producenter har fået indskærpelser for deres anprisninger, mens tre andre producenter slap for sanktioner. De har efterfølgende selv korrigeret deres markedsføring.

...”

Forbrugerrådets blad Tænk nr. 103, april 2010 bragte følgende under ”RETTELSE”:

”Ingen bøde for [produkt A]

I Tænk 102, marts 2010 skrev vi, at [K] har fået en bøde på 15.000 kroner for uspecifikke anprisninger af [produkt A] på firmaet hjemmeside. Det er ikke korrekt.

[K] har fået to bøder á 15.000 kroner for henholdsvis vildledende markedsføring og uspecifikke anprisninger. Bøderne angår produkterne [produkt B], [produkt C] tyggegummi, [produkt D] kapsler, [produkt E] kapsler og diverse urteteer, men ikke [produkt A] kapsler. Tænk beklager fejlen.”

Yderligere oplysninger

Fødevareafdeling Århus fulgte den 12. november 2009 op på Forbrugerrådets anmeldelse (af anprisning af [produkt A]) som omtalt i artiklen i nr. 102 og foretog kontrolbesøg hos [K] A/S. Følgende fremgik bl.a. af kontrolrapporten:

”Mærkning og information: Bødeforlæg på 15.000 kr. fremsendes. Følgende er konstateret: Markedsføring af kosttilskuddet ”[produkt B]” foregår fortsat på hjemmesiden, som en reklame, men er ikke udbudt til salg. Jf. fødevareforordningens art. 16 må en reklamering af fødevarer ikke være vildledende. Fødevareafdeling Århus vurderer, at en fortsat reklamering på internettet af kosttilskuddet [produkt B], selvom det ikke er udbudt til salg, kan give forbrugeren det indtryk, at produktet fortsat er acceptabelt at indtage på trods af, at produktet er blevet trukket tilbage fra markedet den 15. oktober 2009.

Bødeforlæg på 15.000 kr. fremsendes. Følgende er konstateret:

Anprisning på hjemmesiden under produkterne [produkt C] tyggegummi med forskellige smagsvarianter, hvor der er angivet ”nedbryder ikke tændernes emalje”. Virksomheden oplyser, at sætningen slettes de steder, hvor den fremgår. Hjemmesiden har fortsat uspecifikke anprisninger fx produktet [produkt D] kapsler ”opdaget med spændende antioxidative egenskaber”. Produktet [produkt E] kapsler ”bedre livskvalitet”. *Uspecifikke anprisninger for varebetegnelsen af urteteer i kategoriserien 84 fx ”[produkt F]the, [produkt G]-the, [produkt H] the, [produkt I]-the, [produkt J] the, [produkt K] the”. Jf. art. 10 i forordningen om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer må henvisninger til generelle, uspecifikke virkninger, som næringsstoffet eller fødevaren har for et godt almenhelbred og velvære, kun anvendes, hvis de ledsages af en beslægtet specifik sundhedsanprisning, der er opført på de i artikel 13 eller 14 fastsatte lister.*

[Det kursiverede afsnit (Pressenævnets fremhævnings) er efterfølgende ændret til følgende ordlyd:

”Jf. art. 10 i forordningen om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer må henvisninger til generelle, uspecifikke virkninger, som næringsstoffet eller fødevaren har for et godt almenhelbred og velvære, kun anvendes, hvis de ledsages af en beslægtet specifik sundhedsanprisning, der er opført på de i artikel 13 eller 14 fastsatte lister.

Urteteerne ”[produkt K] the og [produkt L]-the” er en overtrædelse af § 76 i mærkningsbekendtgørelsen.

Mærkning og information:

Forbud fremsendes. Følgende er konstateret:

Uspecifikke anprisninger af visse urteteer i 84-serien, hvor produktnavnene i sig selv er en anprisning: [produkt F] the, [produkt G]-the, [produkt M] the, [produkt N]-the, [produkt O] the, [produkt H] the, [produkt I]-the og [produkt P] the. Jf. art. 10 i forordningen om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer må henvisninger til generelle, uspecifikke virkninger, som næringsstoffet eller fødevaren har for et godt almenhelbred og velvære, kun anvendes, hvis de ledsages af en beslægtet specifik sundhedsanprisning, der er opført på de i artikel 13 eller 14 fastsatte lister.”]

...

Har fulgt op på Forbrugerrådets anmeldelse vedrørende produktet ”[produkt A] kapsler”. Virksomheden fremviste videnskabelig dokumentation for effekten af gamma-linolensyre (GLA) på bl.a. huden, OK.”

Fødevareregionen Vest, Fødevareafdeling Århus, meddelte ved afgørelse af 4. januar 2010 vedrørende [produkt A] bl.a. følgende:

”[K] A/S har inden kontrolbesøget ændret visse beskrivelser på hjemmesiden siden den udskrift, som De medsendte. Bl.a. har de censureret de steder, hvor der før var nævnt ”læge”. Der fremgik heller ikke længere noget mht. øgning af stofskiftet.

De uspecifikke anprisninger, som De anførte og hvoraf nogle fortsat fremgik på hjemmesiden, er blevet drøftet med virksomheden, ligesom der blev inddraget andre eksempler på uspecifikke anprisninger på produkter, der markedsføres på hjemmesiden. Virksomheden er tidligere blevet vejledt og fået indskærper for uspecifikke anprisninger, og denne gang resulterede det i en bøde til virksomheden, hvilket fremgår af kontrolrapporten fra den 12. november 2009 på:

[Link til klagers kontrolrapporter på Fødevarestyrelsens hjemmeside.]

Ved kontrolbesøget fremviste virksomheden videnskabelig dokumentation for effekten af gammalinolensyre (GLA) på bl.a. huden. Dermed har virksomheden dokumentation for de anprisninger, som de markedsfører produktet med på hjemmesiden.”

Forbrugerrådet påklagede den 14. januar 2010 afgørelsen til Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager, der ved brev af 5. februar 2010 fastholdt regionens afgørelse.

[K] A/S gjorde ved brev af 28. januar 2010 bl.a. Forbrugerrådet opmærksom på, at selskabet ikke havde fået en bøde for sin markedsføring af [produkt A], da det var dokumenteret, at kapslerne havde en positiv effekt på huden.

Ved e-mail af 6. april 2010 kontaktede Tænk Fødevareafdeling Århus for at få oplyst, hvorvidt der var fejl i den bragte rettelse i Tænk nr. 103. Tilsynsførende gav følgende svar:

”1) Rettelsen er korrekt på nær, at bøden vedrørende anprisninger ikke længere omhandler urteteer, idet der pt. er en uafsluttet sag vedrørende navnene på urteteerne. Urteteerne blev således udtaget af det oprindelige bødeforlæg vedr. uspecifikke anprisninger.

2) Bøden vedrørende vildledende markedsføring ([produkt B]) er ikke suspenderet (et nyt indbetalingskort er blevet sendt til virksomheden eftersom vi ikke fik svar fra klageenheden).

3) Ja, bødeforlægget vedrørende uspecifikke anprisninger er ændret til ikke at omfatte urteteerne men udelukkende for [produkt C] tyggegummi, [produkt D] kapsler og [produkt E] kapsler.

4) Fødevareregionen fastholder bøden vedrørende vildledende markedsføring ([produkt B]), selvom virksomheden har sendt sagen til Ombudsmanden.

5) Bøden vedrørende uspecifikke anprisninger er betalt.”

Tænk spurgte herefter, hvornår bøden for uspecifikke anprisninger var blevet ændret, hvortil Fødevareafdeling Århus ved e-mail af 8. april 2010 svarede:

”Bødeforlægget blev ændret den 21/1 2010, og sagen er ikke helt så enkel, idet bøden fortsat omfattede 2 af urteteerne ”[produkt K] the” og ”[produkt L]-the”. Til orientering er der 8 urteteer (produktnavne), der pt. behandles...

Kontrolrapporten fra den 12. november 2009 er ikke blevet ændret mht. hvilke urteteer, som indgik i bødeforlægget, hvilket er en fejl fra vores side. Når sagen er afsluttet mht. urteteerne vil kontrolrapporten fra den 12. november 2009 blive rettet til.

Derfor er det altid en fordel, at I lige kontakter os, inden I gengiver oplysninger fra kontrolrapporter. ...”

2 Parternes synspunkter

2.1 [K] A/S’ synspunkter

Advokat Susie Ekstrand har anført, at omtalen af [K] A/S i Tænk nr. 102 ikke er korrekt, og bladet har ved at bringe meddelelsen forsømt sin pligt til at bringe korrekt information. Forbrugerrådet var fuldt ud bekendt med, at der ikke var pålagt [K] A/S en bøde på 15.000 kroner, og selskabet har ikke ”smurt for tykt på”.

Endvidere vedrører artiklen bragt i Tænk nr. 102 helseolier og ikke andre produkter. Den af Tænk bragte rettelse i nr. 103 er derfor uden mening og giver i bedste fald det indtryk, at Tænk vil forsøge at sløre fejlen. Rettelsen er forkert og baserer sig på gamle oplysninger, som Tænk burde have fået verificeret inden offentliggørelsen ved at kontakte Fødevareregionen eller klager. Bøden vedrørende vildledende markedsføring har været sat i bero på grund af en verserende sag hos Ombudsmanden. Bøden vedrørende uspecifikke anprisninger er ændret og drejer sig ikke om de produkter, som er anført i brevet fra Tænk. Indholdet af klagers rettelse er korrekt, og det er derfor ikke vildledende at bringe rettelsen:

”I Tænk, marts 2010, side 7 skrev Tænk, at [K] har fået en bøde på kr. 15.000 for uspecifikke anprisninger af [produkt A] på firmaets hjemmeside.

Det er ikke korrekt. Tænk beklager fejlen.”

2.2 Tænks synspunkter

Tænk har erkendt, at teksten i nr. 102 vedrørende bøden fra Fødevarestyrelsen for uspecifikke anprisninger af [produkt A] ikke er korrekt, og at bladet derfor rettede fejlen. Det fremgik imidlertid af kontrolrapporten fra Fødevarestyrelsen, at [K] A/S ved styrelsens kontrolbesøg havde modtaget to bøder for vildledende markedsføring og uspecifikke anprisninger af andre produkter. Da der ikke er tvivl om, at klager har overtrådt reglerne, ville det være vildledende for Tænks læsere at bringe den rettelse, som klager foreslog.

Tænk var i kontakt med tilsynsførende hos Fødevareregionen både efter første og andet brev fra klager. På denne baggrund fastholder Tænk, at de oplysninger, som er givet i rettelsen i nr. 103, var i overensstemmelse med den information, som Tænk havde fået af myndigheden inden redaktionens slutning.

Tænk har ved e-mail af 8. april 2010 til Pressenævnet anført, at der verserer en uafsluttet sag vedrørende navnene på urteteerne. Bøden omfatter derfor kun produkterne [produkt C] tyggegummi, [produkt D] kapsler og [produkt E] kapsler. Fødevareregionen har oplyst, at bøden vedrørende uspecifikke anprisninger er betalt. Bøden vedrørende vildledende markedsføring af [produkt B] er ikke suspenderet. Fødevareregionen har efter afgørelse fra Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager sendt [K] A/S et nyt indbetalingskort. Fødevareregionen fastholder således bøden for vildledende markedsføring, selv om virksomheden har sendt sagen ([produkt B]) til Ombudsmanden.

Tænk oplyste ved e-mail af 9. april 2010 til nævnet, at bladet netop af Fødevareregionen var blevet informeret om, at bøden vedrørende urteteer *var* ændret inden redaktionens slutning. Tænk havde også fået

at vide, at bødeforlægget om uspecifikke anprisninger fortsat omfatter visse urteteer. Kontrolrapporten af 12. november 2009, der er tilgængelig på myndighedens hjemmeside, ville blive rettet.

Rettelsen bragt i nr. 103 er dermed i overensstemmelse med, hvad myndigheden nu oplyser om de faktiske forhold.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Axel Kierkegaard, Jan Kristensen, Lene Sarup og Otto Juhl Nielsen.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte, jf. punkt A.1.

Efter det oplyste lægges det til grund, at [K] ikke fik en bøde for uspecifikke anprisninger i relation til [produkt A] kapsler. Bødeforlægget angik produkterne [produkt C] tyggegummi, [produkt D] og [produkt E] kapsler samt urteteerne "[produkt K] the" og "[produkt L]-the".

Der blev under kontrolbesøget givet bødeforlæg for vildledende markedsføring af produktet [produkt B].

På denne baggrund finder Pressenævnet, at Tænk – som erkendt – har bragt ukorrekt information i nr. 102 vedrørende [produkt A] kapsler, men at oplysningerne i nr. 103 er korrekte. *Pressenævnet udtaler kritik af Tænk* for ikke at kontrollere oplysningen vedrørende [produkt A] kapsler tilstrækkeligt inden offentliggørelse.

Det fremgår af medieansvarsloven § 36, stk. 1, at anmodning om genmæle over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er blevet bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Nævnet finder, at den forkerte oplysning om bødepålæg i relation til produktet [produkt A] kapslerne, er egnet til at påføre [K] A/S skade af betydning, og at klager er berettiget til at få bragt et genmæle. Det forhold, at Tænk i nr. 103 bragte en rettelse, ændrer ikke derved. Nævnet bemærker, at Tænk i rettelsen tilføjede oplysninger om andre af [K] A/S' produkter, herunder navnlig forholdet vedrørende vildledende markedsføring, der ikke var relevant for den omtalte bøde for uspecifikke anprisninger.

I medfør af medieansvarsloven § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Tænk efter retningslinjerne i lovens § 39 at offentliggøre følgende:

"Genmæle fra [K] A/S

"I Tænk, marts 2010, side 7 skrev Tænk, at [K] har fået en bøde på 15.000 kr. for uspecifikke anprisninger af [produkt A] på firmaets hjemmeside.

Det er ikke korrekt.

Pressenævnet har bestemt, at [K] er berettiget til at få bragt ovennævnte meddelelse. Nævnet har videre udtalt kritik af Tænk for ikke at kontrollere oplysningen tilstrækkeligt inden offentliggørelse. Hele kendelsen fra nævnet kan læses på nævnets hjemmeside: pressenaevnet.dk."

Afgjort den 21. juni 2010